

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De p[er]iurio q[uod] fit i[n] mercatio[ne] [et] negociatione. Sermo. CVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

interior mercatorum et per annos transactis ad quoniam: quod negotiatio per quod est suam cari videntem et lucrum inde quod rete ad sensum predicium. **C**onsidero quod est in Libri lost. de sup Mar. Quicunque re copar ut iregrat et imputata videntur lucrum taliter est mercator qui d' reple dei ejus. Et deinde vult Lassiod. sup illo ps. quoniam non cogunt luctatur et nullus ejus de templo dei nisi propter pecuniam: quoniam negotiatio est pecunia. Ad hunc dicendum est secundum s. Libro. vbi s. i solutio p'me rationis. quod vult Libri intelligendum est de negotiatio fini quod velim finem in lucro constituit. quod p'cipue videtur quoniam aliquid re non imputata cari videntur si enim in eis quoniam imputata cari videntur vide p'cipium sui lazariorum accipere: quis et ipsum lucrum possit licet intercedi. non sicut ultimum finis: sed propter aliud finem necessarium vel honestum: ut dicendum est. Ex illo prout quod pene stetit quod quoniam in foro sive sub porta re p'cipio copant et in interiori cari videntur: nihil laboris hunc p' rei custodia neque expensas. tales sunt mercatores qui de templo domini encuntur: superiores in republica obligantur his adhibere remedium. Est enim aduer- tendum secundum s. Libro. vbi s. i solutio seconde rationis: quoniam oportet cari aliquid videntur ut cari videntur. Si autem re emittitur non videntur sed velentur: et postmodum propter aliquam causam ea videntur velentur in negotiatio: quis cari videntur. p' tem b' licet facere vel quod est aliquid melioravit: vel quod p'ciuum rei est muratus secundum diu eritare loci vel epis: vel propter pecunias cui se exponit: trasferre deinde re de loco ad locum vel ea fieri faciendo: et secundum hunc nec emperio nec veditio est iniusta: saltem iuxta valorum iusti p'ciu' ad sensus super dictum seruitur. **B**ut ex quo obstat excludit quod negotiatio est se non est mala. Et hoc vult Augustinus in causa quoniam non cogunt luctatur. dist. vbi vult: quod proba dicitur in ps. quoniam non cogunt luctatur. in negotiatio non secundum alia translatio'nes: non probatur absolute ch'ris negotiatio. Dicit enim quod in illa probabilitate de mediacio et de plurimo agit: non de negocio. Ego enim major non negotio. Non possum dicere ratiōne emi: sed ratio videntur: si placet emere. negotiatio enim non me facit malum: sed imputas mea et mediacio meum. Hoc Augustinus. Et excludit se causa. Negotiatio res illi abominabiles existimantur: quod iusticias dei minime considerando per immoderatum pecuniarum abiectum a cupiditate polluitur: mercede suas per periūs onerando. tales electi dominus de templo et.

R Sed adhuc dñs. q̄sī negotiatio aliq̄ m̄ es
sc̄t licita: tūc clerci nō p̄hiberent a negotiatioē
vibet ne
gociatio
Dñ biero. et habent̄ s̄ba eadē dist. i.e. negotia-
torē dñ. Negotiatores clerci ex inopē diuitiē ex
igibili ḡlossum; q̄sī q̄ndā p̄est̄ fuge. Ad h̄rnr
fin s. Tho. vbi s̄. i. sol. frē rōis. q̄ clerci inedit
et negotiatio nō ranq̄ i se mala. s̄z iō: q̄ cleri
ci nō solū debet abstinere ab his q̄ sūt p̄ se ma-
la: s̄z etiā ab his q̄ sūt sp̄m mali: qd̄ qd̄ i neg-
ociatioē regit. Lū p̄t h̄ q̄ c̄ ordiora ad lucu-
menti: c̄ clerci dñs c̄ p̄teores. Lū ēt p̄t frē
q̄ntia negotiatoꝝ vicia. qd̄ difficult̄ exiunt nego-
tiator a p̄cis labiꝝ: vt dñ Eccl. xxvij. Et alia

qz negotiatio nimis splicat qm seclaribus
curi; z p 295 a spiritualibz fratribz. Un apl's. d'r. ij
ad Lm.ij. Nemo militas deo iplicat se seclari
b' negotiobz, licet eni clerici vti pma comunitatis
specie; qz dialet ad necate vice emedo v'l veden
do. d' q s. 2. Hec s. Tho. vbi s. **E**x pmissis
pz fz s. Tho. z Rich de media villa. qz qcugz
scient z cu iterioe decipit. pmissu mctis mor medacis
talr peccat. qz fz Aug. tale e medaci pmissu sū
xj. q. q. pmissu. Et vltra h q sic decepit. pmissu re
sticere teneat id i q dcepit. Talib ei dñs p Es. a
v. c. eterna dñatione pniat di. Ue q dicitur ma
lū bonū; z bonū malū. q. d. Ue vob q medaci
dicitur bonū malū z malū bonū. supple vēdēho
z emedo. Si at qz vēdēdo v'l emedo n intēdat
nocere. pmissu s. fe suare idēne mētēdo. sic fm p
dicos doc. tale medaci e veniale pmissu: nisi h
ex assidurare z mala pfluctudie star. qz tuc fm
Hostien. Emorli pmissu. sic exibicas qz cū e assi
dua e mortal culpa. sic patz. xxv. dis. Sals. Jo
scptu e Eccl. xx. Porior estur qz assiduitas viri
medaci. Hec d negotiatoe z medaci circa eā
comissio. Illic i segn. ser. dicā d' giurio i merca
tioe z c' Rogem' g deū qz i coe pculfraudi
bus z medaci seclari negotiationū z hctuū
nos dirigat z custodiat ne cu offēdam'. p cbim
dñm nr̄m Amē
De giurio qd fit i mercatiōe z negotia
tione. Sermo. CVI.

*Q*adir qim nialor ē

Radiconi Malozzi

Radix oīm maloꝝ ē
cupiditas. I. ad Tim. vi. In p̄cedē
tūbō fīmōbō signē fīmōc. cīj. audistis
q̄ filias h̄z auaricia. Tādēz i sp̄alē de aliq̄bō;
vīc obduriacōe inq̄erūdīc sive sup̄flua solli
cītudīc postea d̄ m̄l̄iplīcī fraudez fraudulen
tia. de cīde d̄ mēdaciō i p̄cedētī fīmōc: qd sit. z q̄
m̄l̄iplēz q̄n p̄em̄ venialc aut morlē. Et dī
plētī cōmūratiōē q̄nē ad negociazoēs p̄inēt
q̄n etiā negociazoēs sine p̄co z liceit mercari
possīne tē. Et q̄ piurū m̄l̄iplēx occurrit nego
ciādo. i. vēdēdo z emēdo eo q̄ piurū sit ētī vna
ex stup̄ dīcētī filiabō auaricie; q̄ est radix oīm ma
loꝝ. Jo i p̄ntī fīmōc dicere itēdo de piurio: q̄n
tū ad negociaziōē signāt̄. Pro grā Buc ma.
Radix oīm maloꝝ est cupi. vbi s̄. In b̄ ser
mōno vīdēdū ē. Utrū oē piurū sit p̄em̄
morlē. Scđo q̄ possīne nos mouere ad d̄restā
dū piurū: qd coiter fit i negociazoē. Tertio: q̄l
adiezoē i se obeat h̄z e mercatoz ne peccer mer
cādo. **I**ura p̄mū nōtādū: q̄ due sūt sp̄es
piurū. Una ī uramētū pueras. Alia ī uramētū li due sp̄
ciei trāl̄grestio: De p̄ma sp̄ecie sūt q̄ iurāt se fa perjur
ciuros aliq̄bō illicti. vīc aduliziū / homicidiū
rapinā / auxiliari i nocumētū. p̄imi / vel aliud
malū iurāt se facturop̄t: tale iuramētū dī piurū
q̄ sic iurāt̄ incurrit piurū p̄p̄ defecrū iusticie
Uñ ad h̄b q̄ iuramētū sit liceit z sine p̄co: km̄ Juram
Hierō. sup̄ b̄ vībo Hierētū. Jurab̄ in vīcate: ve sic b̄
iudicio z iusticie: reçrunf̄ tria. vīc. piurā / iudi tum

De periurio mercatorum

sicut iusticia. Et hunc quod illo tempore defuerit per
 iurium est. xij. q. ii. Biaduertedum. non enim codice ordine
 sed primo et principaliter est iurium: quoniam deest virtus in
 fidei. Secundario autem cum deest iustitia: quod quoniam
 quod iurat aliquid illicitum ex hoc ipso falsitate iurare
 quod obligatur est ad hoc quod iurari faciat. i. iustitia
 est. Tertio modo quoniam deest iudicium: quod cum indis-
 creta iuratio ex hoc ipso piculo se committat falsitate
 non iurare. Et sic permissio non est permissum: utrumque
 iurium sit permissum mortale. Primum quod omne per
 iurium est permissum eo quod de ratione eius est falsitas. Per
 illud est ex propria ratione iurium: quod iurare est deum testem
 vocare. quod autem aliquid deum testem inuocet falsitas
 iusticie: aut indiscretio: sed ad irreuerentiam dei
 princeretur: quod per hoc intelligere vel potest de ratione non
 cognoscatur: vel quod falsitate restitutio velit: vel quod
 de cooptatione iusticie aut indiscretio respondeat. Et id
 iurium est permissum religione Christi: cuius est reverentia
 non exhibere. Ex illo permissio quod iurium est
 permissum mortale: per quod illud quod est sui ratione princeretur
 ad reprehensionem eius permissum mortale. iurium autem de sui
 ratione iuratur reprehensionem dei: ex hoc enim habet ratione
 culpe: quod ad irreuerentiam dei princeretur. Ergo iurium
 ex suo genere est peccatum mortale. Sed
 dicitur: quod si aliquis iuratur vel ex lapsum lingue per
 deum iurat falsum vel aliquid illicitum. Rendetur. quod
 ille qui iuratur periret non curat divinam irreuerentiam: sed
 quoniam ad aliquid magis auger. et ideo non
 excusat a peccato mortali. sicut nec a dei precepto
 potest. Ille autem qui ex lapsum lingue falsum iurat. si
 adiuvatur se iurare et falsum esse quod iuravit non ex
 causa a peccato mortali: sicut nec a dei cōtempnū
 si autem adiuvatur: non videtur habere intentionem
 non iurandi. et ideo a crimen iurij aliquantum ex
 causa. Ex his concludit: quod grauius permissum est
 si quis soleniter iuratur euangelio vel erectionem
 digitorum: quod si per deum in communione sermone iuraret.
 tunc per se scandalum suum propter communem delibera-
 tionem. quibus equaliter hincinde positis grauius
 est primus quod secundum. Hec sententia Thos. q. ii. q. xcv
 iii. art. i. n. 2. iii. Sed iterum diceret quod: quid
 hora bni de illo qui iuratur se faciatur aliquid illicitum: an in-
 currat per iurium si non implete quod iurauit? Rendetur
 de scriptis Thos. vbi supra. art. ii. in solutione pri-
 me ratione quod ille qui iuratur se faciatur aliquid illicitum:
 iurando iuratur iurum per se iurare iusticie
 ut per nos. Sed si non implete quod iurauit hoc non iurare
 et iurando peccauit. Nam iuramento non est
 ad hoc istituendum. ut sit iniuste vel cuiuscumque cri-
 minis vinculum. xxij. quij. In certa. Et ibidem in
 ea. In malis. de Iis. In malis. permisso rescinde
 fidem: et turpi voto muta decrevit: quod incaute votum
 iurari non facias: impia est. permisso quod scelere adi-
 plet. Ideo vult Beda in casu. Et Amb. ibidem in
 ea. Ceterabilis. Ex his permissis quod si iuratur
 se non iuratur in religionem: vel non iuratur elemo-
 synam vel aliquid huiusmodi. ut non subuenire
 primo auxilio vel auxilio: et iurando per iurium in
 currit per se defecum iudicij siue discredito. Et
 id quod facit id quod melius est: non est iurium sed iuri-
 grio perarium. Suo modo si quis iuraret vel promitte-
 ret se faciatur volueretur alterius intelligenda est de
 vita quotidiana: si. illud quod ei mandat licet sit hoc
 nestum: et portabile siue moderatum. Hec s. Thos.
 mas vbi s. art. ii. in solutione secunda et tertie ratio-
 nes. Ex permisso quod patet: quod incautum est iurare
 falsum siue illicitum: etiam ioco: siue quoniam ex la-
 Juro
 psu lingue: ut per nos. Videatur quod ex mala consuetudine
 frequenter iuramenta illicita. ut dicendo: se incautum
 Per deum ego non parcam tibi. per deum ego non ferem tum est
 ci hoc vel illud: vbi falsitas est. Per deum ego faci-
 am hoc vel hoc: vbi quoniam non est incautum hoc faciendum. Ut
 deat etiam et diligenter attendatur videntes et eme-
 tes quoniam deum offendunt suis iuribus. Un. lxxvij
 viij. dist. i. ca. Lycies. de Libri. Mercator sine
 medacio et iurio esse non potest. i. difficultate potest
 Magna neque abusio est nescire videnter mercator
 as etiam cuiuslibet vilis mercis: absque multiplici
 cibis iuramentis: immo et iuribus multis. Quae enim
 frequenter: Per fidem meam: vel per deum tantum iuris
 mibi: per deum canem de hoc habere potui. ita salutem de-
 us aiam meam sicut iurare dico. per deum vel per cor
 pus habere etiam unde huic simile videntur. Et si
 milia iuraria multa. Que id ab aliquo frequentantur
 quod sicut pharisei ait. Non est timor dei nisi oculos
 eoz. O quanta insanitas: quanta rabies mundane cu-
 piditatis: sepe absque alio lucro tortus nequiter
 peccare et peccare. Littera tales mercatores. lxxvij
 viij. dist. Quid est aliud. de Lassio. Negociato-
 res sunt abominabiles extirpantur: quod iusticiam dei mis-
 trum considerantes per immoderatum pecunie ambitionem
 et polluuntur: merces suas plures iuribus onerando
 quod patentes. Tale enim iurium si intercedere fallendi. per
 misso dicitur: est graue crimen mortale. immo si erit
 omnis non causa decipiendi. primus: sed ex mala consu-
 etudine homo iuratur idem dicendum est. Et
 quod damnabilis est. Hoc nunc homini men-
 dacia iuramenta et iuraria fraudes et astutie respondeat.
 sunt in locis sacris: pluribus civitatis: villis et op-
 pidis. quoniam in ecclesia: quoniam in cimiterio: quoniam ad
 ianuas ecclesie: quoniam in ambulatoriis: aut loco ecclie con-
 tiguo. quod virtus prohibetur est. xvi. q. viij. Et hoc dixi
 mus. post medium. Et Nicolaus papa. xvj. q. iiiij.
 Sicut antiquitus: statuit. quod ecclesia maior debet
 habere. xl. passus in circuitu. Lapelle vero autem
 res ecclie debet habere. xxx. passus. Et ut de Slobo.
 Passus enim Iisus. periret quoniam pedes: pes autem
 spaciis. xv. digitorum. Veritatem ut de glo. quoniam
 per angustias loci circuitus spaciis breui non potest. Et
 de Archidia. quod maior ecclesia sit baptismal. In
 eodem capitulo declaratur. quod sicut quod privilegium habebit in ecclie
 clesia. Utinam habebit in arte et in fiducia. quod iurando et frequenter falsum iurare
 diceres. Per deum non dabo tibi remissio. per deum
 um ille tamquam volunt dare et. ut patet s. Thos.
 Nam sequitur seco videtur erit: quod nos possam
 sine mouere ad detestacionem iurium. Ad hanc

monēti
addic-
tionē p-
tūrū.

Vide
fra
pmum

Vide
fra
emplū
cundu

monetia dicitur. **Vñ.** i Spec. moral. li. ij. pcc. viij. dist. viij.
ad brevia qd multa sibi qd oñdūt pccm piuri sumope des-
tione per testādū: ut pcc infra.

Fur/rapor t/sacrileg⁹ efficit.

Homagū diabolo facit.

Sigillū sumi regis falsificat.

Periur⁹ Deū qntū i se ē malicia iuoluit.

Excludit a pccio diuini nois.

Repleat mal' culpe t pene

Ab oib⁹ creatur⁹ finalt ipugnat.

Primo piur⁹ siue qd peccat: fur/rapor t/sacrileg⁹ efficit. Fur qdē t rapor, qd nomē sc̄m dei ipo inuito t phibetē i restionū falsificat as-
sumit. **Uñ Epo. xx. dī.** Nō assumes nomen dei
tui i vanū. **Sacrileg⁹** dō: qd res sacras iuadit
ut sup eas pccm suu faciat: siē nomē dñi: cor-
pus ei⁹: alaria: t reliq̄as sc̄o p. qd iurat t pe-
terat: qd refugiat alij pccores. etiā ipi d̄mōes
qd sc̄m t terribile ē nomē dei: ad cui⁹ iuocat
tionē ipi fugitūt ab obfessis. tales autē peccores
d̄mōb nullū timorē h̄c: nomē dei: bētē h̄ḡis
sc̄e crucis: passiōis chri⁹: siue sc̄ow dei in resti-
moniū sue falsificat: siue ad faciēdū aliqd illici-
tū allumere. **Uñ t merito timere deberet: t co-**
gitare: si b fecero/de⁹ subita morte me punit
v⁹ v̄su lingue puabit z̄. Prop̄ea sc̄pū ē Le-
vif. xix. Nō piurab i noie meo. Sed heu ita le-
uer reputat piuriū qd t in oī loco cōmiti soleat:
qd nō ē in alij pccis. **Muli em̄ timēt peccat-**
re circa res sacras: t cu n timēt piurare. Nō qd
vult formicari: si est in ecclia vel i cimiterio ipo
exit inde. si p̄iniqu⁹ est cimiterio vel eccliesie:
ipo elogat se ab eis. Ille qd vult peccare in-
trat ecclias si ē extra. si qd accedit ad alea-
re t peccare. Et qd horredū ē alij sup altare.
t sup euāgelia cōmittit piuria: imo sup corp⁹
chri⁹. siē alij faciūt p̄ncipes t maiores p̄cor-
dia h̄ndā: cu piuriū sic ḡur⁹ pccm qd multa
alja maḡ pccā. Uñ pena piuriū ponit qd multa
h̄ndā. **Vide in- tera.** **Sc̄o piuri⁹ homagū diabolo facit: t se**
cū manu. p̄pria diabolo tradit. Uñ Prover. vi
pmum.

Defixisti apd extreñū manū tuaz. Hoc facit
piuri⁹ erigendo manū: v̄l tāgēdo euāgeliu: aut
crucifixu: t al manū tādū manet diaboli qd,
qd peniteat. Et p̄ 2ns qdē sc̄iētūqz se signat: manu
diaboli se signat. **Tertio piuri⁹ sigillū sumi-**

fra D. er regis t pape falsificat: t iō tanqz excoicatus t
emplū se sacrileg⁹ i pccū carecē ē derridēd⁹: qd no-
cundum mēdū qd dātū ē in restionū h̄ractē/assumit i
restionū falsificat: t p̄firmacōem ei⁹. Uñ Eze
ebiel. xiiij. Violabat me ad pl̄um meū p̄p̄ pu-
gillū bozder t fragme pāis: meriteas p̄lo meo
credēt mēdacijs. Et Esa. lij. Tora die nomen
meū blasphemat. Et. i. Lox. xvij. dī. Si qd nō
amat dñm ielum/anathema sit: qles sibi piuri⁹
Quarto piuri⁹ qntū i se ē deū iuoluit i ma-
licia sua: qd ipm i restionū falsificat: adducit
Et iō h̄ piuros i finali iudicio etiā i particulas
i iudicio dñs testis erit: fm illō Malach. iij.

Ero testis fidel' maledic⁹ t piuri⁹. Tles ei piuri⁹
qntū i eis ē mai⁹ malū vidēt facere ch̄o qd ipi
crucifixores ei⁹. nā crucifixores ieulerūt ch̄o
malū pene. piuri⁹ qd qntū i se ē vult ch̄im iuol-
tere malo culpe: qd ē lōge deteri⁹: qd vult ch̄im
esse restē falsificat t malicie sue. Et sic reputat qd
si deceptore: dū per nomē eius iuorando alios
decipit: qd v̄tis nō legit de diabolo: qd liez dia-
bol⁹ sic mēdāt t p̄ ei⁹. Joā. viij. t p̄ mēdacijs
boies seducat. cu nō legit: qd iuramētū mēda-
ciū aprobet: ut mēl⁹ seducere possit: sic faciūt
illi qd peccat. **Quinto piuri⁹ excludit a pccio**

ne diuini nois i qd peccat: qd fructa iuocat lez
qis auxiliū qd cōmitit i legēt ex de sen. exco. i au-

dīctia. Jō piuri⁹ cu iuocat nomē dñi a do. pccgi

nō mērē: qd ipē blaphemauit nomē dñi. Luž

tamē alij boib⁹ nomē dñi sit i refugiu. fm illō

p̄. Adiutoriū n̄m in noie dñi. Et puer. xvij.

Turris fortissima nomē dñi: ad ipm currie iu-

stus t exaltabit. Et Phib. h̄. In noie ielu oē ge-

ni fleat: celestūt̄: t̄ infēnoz. Ex qd se

qd piuri⁹ peior ē d̄mōb t dānac̄: qd in noie

iesel cogunt genua flectere reuerentia ei ephib⁹

bere: h̄ piuri⁹ p̄ opositū deo p̄tūlīa const̄ ex-

hibere. **Sexto piuri⁹ repleat mal' culpe t ma-**

Malo lis pene. Malis culpe repleat: fm qd dī. Eccl. dpc t p̄

xvij. Uñ multū piuri⁹ replebit iuq̄ate. Et ibi ne reple-

dē. Nō asuescat iuratō os tuū. mēl̄ ei casus piurus

se i illa. v̄tis ap̄ piuri⁹ qd sepe subseq̄t. De ma-

lis vero pene qd̄ deus punit sp̄cialit b̄ pccm

dī. Zech. v. Uñ volumē euolans t̄. Et dixit

dñs. Hec est maledictio que egredit̄ super fa-

cē oīs terre. Et seq̄t. qd̄ oīs iuras ex b̄ iudicabi-

lur t̄. t̄ vēt ad domū furiō: t ad domū iuātēs

in noie meo mēdacijs: t̄ cōmorab̄ i medio dōs

mūs ei⁹: t̄ plūmet ligna ei⁹: t̄ lapides ei⁹. Uñ

piuri⁹ alij necāt a d̄mōe. alij necāt v̄xat. **Sicē**

Exēpluz legit̄ i vita b̄ P̄agrac̄. Sic referit Greg. Lu-

ron. qd̄ piuri⁹ volēs ad sepulcrū dīcti sc̄i

accēdere volerit: anqz cācellū chorū ita quererit:

aut arrept⁹ v̄xat a d̄mōe: aur̄ p̄tinua cadēsi

pauimētū vita p̄dit. Ite i eccliaſt. hist. li. vi. c. ix. **Exēpluz**

legit̄ b̄ Narciso b̄ierolymitano cpo: qd̄ cu eēt

iuit⁹ t rigoris renar: qd̄z hoies nequā: cu men-

tes ne eos in suis flagitijs inuenirer: sc̄iēces qd̄

eis nō parcer: p̄uentēes corā audītorib⁹ crīmē

infamie ei imponūt: iuādo t̄ impācādo ita esse

Prīm⁹ cu iuramētū iprecat qd̄ igne p̄rebat n̄t̄

ita sit. Sc̄os qd̄z morbo regio. Tertiū qd̄

oculos amitterat. Sc̄o autē secedente ad eremū

ve vacaret p̄platiōt: t̄ liez deū timētē nō cre-

deret eis t̄ sc̄m̄: eo qd̄ vita Narcissi ab oib⁹ no-

sc̄eret. cu impos t̄ piuros diuīa v̄tio seq̄t. quā

sibi iuādo staruerat. Prīm⁹ nāqz fallūs est̄

a parua sc̄intilla ignis noctē t̄pē domo sua suc-

cēsa: cu oī genere sue p̄genie sua: oīqz familia

sua exurit. Sc̄os repētē ab imis pedib⁹ v̄l

qd̄ ad summū capiēt̄ verticē: morbo regio cōsu-

mis. Tertiū autē p̄t̄z̄ exītū vidēs: p̄p̄pit in

mediū: t̄ audiētū cūc̄t̄ sera p̄nia v̄mūersi cō-

Bermo

CVI

rare nō cessat, s. i. mercatijs: nec enī satiant oculi ei⁹ diuitijs: nec recognitat dices: s. i. labore et fraude aiam meā bonis. Sed et b̄ mirabile est et valde dolendū: q̄ cū plurimi de talib⁹ replātur: null⁹ vel salte paucissimi iuueniunt q̄ debet turpe luscripiam sibi faciunt. **E**cce q̄ itepl⁹ inferit: q̄ vēderet e cari⁹ q̄ emat cupiditateſ caſteturpe et lucrū et pecunia. xliij. q. viij. q. viij. ap̄terea tace lucrū est pauperib⁹ dispēlandū. Tole enī lucrū turpe a doctorib⁹ reputat: dū q̄s sine necessitate res ei⁹ miteq̄ q̄ min⁹ valeret: et ex sola cupiditate bucat ad tps⁹ et cariori foro vēdat: ut patet i p̄dicto c. q̄cunq;. in tēp̄tu. **T**ertio mercator ipsiciat territ⁹ speculū: et oīb⁹ modis distat i dieb⁹ festiū ab oī acut⁹ mercādi: nec tūc ad mercata ncedat. Ad b̄ est p̄ceptu Exo. xx. Memēto ut diē sabbati ſacrifices. Et Zeuit. xxiij. D̄ opus fulle nō faciet i eo. Sed heu ad tātu abusum mercādi ac⁹ puenit: ut nūdine et mercator⁹ cōuenit magis fiat dieb⁹ ſextiū q̄s alīs dieb⁹. oīs ḡ tales dānare grauiſſimū et valde horren dū ē. Jo. p̄ solaciōe taliu⁹ et illo⁹: ſignant q̄ habet timoratas p̄ſcas: videt mibi eſſe dicēdū ſub correccōe malo⁹: q̄ ſi ex neccitate aut alia iusta caſt⁹ ut ſup̄ q̄s cogat i die festo mercari: ut forte q̄ alto die res nō ſic iuuenire venales q̄s i festo emere poſſer. Vl̄ forte vēdens tali die feſto p̄petr p̄ueniū paupe⁹: q̄ feriat⁹ dieb⁹ labořat magis poſſet vēdere merces ſuas: et ſic ſe et ſuos nutritre: et paupib⁹ ſubuenire rē. q̄ tunc an oīa nō vēdat vel emat tpe q̄ pagit diuinus cult⁹. cui tūc dieb⁹ infeſſe officiū diuinū et verbi dei audiire: et tandem cū timore pacio p̄adīo ſue post diuinā officia emat v̄l̄ vēdat ea q̄. p̄ ne eſſiccare ſua ſibi forēt veſtia ad ſenſu⁹ p̄dicū. qd̄ v̄tis est i illos q̄ ex ſola cupiditate vēdū et emū: dimiſiſis diuinis officijs et v̄bo det. immo aliqui nec miſam audiūt i die festo. ita q̄ tār⁹ est affec⁹ cēporalit⁹ q̄ eis nūb̄ ſapientia ſp̄uſalia et eternaſ: ſola terrena et trāſitoria et rāſgredi ences diuinū p̄ceptū de ſacrificiōe ſabbati: ut ſup̄. **Q**uartiū ſpeculū ipsiciat mercator ve a mercatiōe abſtineat i locis ſacris acq̄s deo di caris: vice in ecclēſijs cimetieryjs et ceteri locis ſacratiss. Nā ū eos q̄ nō parciū locis ſacrat⁹ ſi ue diuino cultui dedicatis: dñs Mat. xxi. arde tissimum zelū ostēdit. Intrauit enī cēplū et ciecie oīs vēdēces et emēces de illo. Et Joā. ii. dñp̄ ſeycit q̄ ſi flagellū de funicul⁹ et ciecie vēdēces et emēces. Nō legit autē alicubi i tota euāgelio q̄ dñs tantā iraz ostēderet q̄ petōres ſicut ibi. Et Marti. xi. habet q̄ dñs nō ſinebat vas trans ferri p̄ templū. Ecce in q̄nta reverēcia dñs vos lūc̄ haberi cēplū. qd̄ ḡnūc de cēplo in q̄ eſt chriſtus dñs r̄. Et bñ adnertēdūz eſt b̄ q̄ dñs nō ſoli vēdēces ciecie ſed etiā emēces q̄ vēdēcib⁹ p̄ ſtabat occaſionē vendēdūt et purbādi orōnes deuotarū pſonarū et diuini cultus ſpedimētis. **Q**uāta autē veneratiōe et reverēcia digna ſe rēpla dei et loca deo dicata ostēdūt exterg de imq;

mūi.ec.i.e decz.lt.vj vbi sepeū ē: Decz domū dī
scicudo. Decez vr cui^o fact^o est in pace loc^o ei^o
cule^o sic debita yeneratiō pacific^o. sitq; ad eoz
celestias humil^z et deuo^z ingressus. sit i^o eis q̄eca
uersatio deo gratia: inspicieb^z placita. q̄ p̄t
deratēs nō solū instruat: sed etiā reficiat que
nientes ibidē. ut etiā apte de recto. lxxviii di-
ca. 29. ybi dī. Dom^o mea dom^o ōionis ē z̄.ē.
Qual autē igrēssus hic sit ad eccliaz t̄ p̄ eccliaz
repentūdinaq; leti Stephani ad sensu^z video
mus. Utinā alē ordo p̄ dei honore instrueret.
Ite i^o ecclia nil in honestū nil incōgruū fieri de-
bet. xliz. dist. in ca. Nō opter. et duob^z ca. seqn̄t̄
bus. Et itez. xvij. q. viij. in ca. Et hoc. philibet: q̄
in sacro loco vbi ōionib^z vacandū est/ mercari
ones fieri nō debet. ¶ Quinū speculū inspeci-
at mercator ut iuste vedat cā erascitur b^z cō-
moratōr. t̄a ignoratib^z t̄ simplicib^z q̄ intelligē-
tib^z t̄ discrec^z. Unū q̄ s̄ empti. t̄ vēdi. i. ca. plā-
cuit. statuit p̄tūlū lac^z q̄ p̄sbyteri monēat ple-
bes suas ut hospitales sint: atq; nō cari^o trāfē-
tib^z vendāt q̄ in mercato vendere possent. Et
fm Ber. in. pdictio ca. Placuit. ad h^o p̄ exēcōica-
tionē cōpeli p̄tū. xiiij. dist. h. binc etiā. qd vēp ē
fm Innocē. si h̄ notoriū eliz t̄ monti se emen-
dere nollem. Utinā h̄ arcederet plures q̄ postu-
posita aiaz salutē/ sepe simplicib^z aur alienis
cari^o vendūt q̄ exp̄is t̄ notis. Et utinā nō pe-
ius faceret/ eos i reby vēdētis nō defraudāces
v̄lī numerādo aut dādo pecūrias: aut vicia rei
vēdite occulētādo. ¶ Scru^z speculū mercaror
inspicia ut mercari abhorreat cū dāno reipu-
blice: nullo mō sibi p̄p̄riū comodū p̄ponēdo. s̄
magis q̄ tales fideli^z insurgēdo et iuxta posse
ne bmoi p̄tracūs fīat impediēdo. Ad cui^o mercaroh
intelligētia est notandū fm Scru^z dist. xv.
q̄tri smap. q̄ tria s̄ boīm genera q̄ cū veileate
t̄ cōmodo rep̄ublice in mercatiōi exerceant.
¶ Mercantiaz aportatores
Uidelice^r Mercantiaz conservatores
Mercantiaz melioratores
¶ Primi sūt mercantiaz aportatores: illi vīc^z
qui merces portat de pīa q̄ illis abundat ad
pīam cui tales sunt vīiles t̄ necessarie. Talis
autē mercator q̄ res afferre de pīa q̄ illis abūdat
ad patriā que illis indiget: habet acūtū vīiq; rei
publice veile t̄ honestū. ¶ Scđi sūt mercantiaz
rū conservatores q̄ quātitatē qn̄q; magnā mer-
cantiaz emū: ut ap̄tius suo rēp̄ab emporib^z
mercari venales regianē iusto p̄cio. Unū mer-
cantias de longin^z poraneas nō sine gūi incō-
modo possent semp vendere illas. nec etiā q̄li
bet indigēs posse statū currere ad cōmēdū cas.
ex q̄ rūc pāz: q̄ tales mercantiaz seruatores
nō ad p̄p̄riū cōmodū p̄cī: sed ad vīilitatē t̄ ne-
cessitate rep̄ublice: et sūt cōmēdādi: et ad magnā
rep̄ublice vīilitatē. Sicut h̄ ōndī pōt de mer-
cantiis ex venetiis t̄ alijs locis. de mercantīs in
cibo t̄ potu: in carnib^z p̄scib^z vīno. bladis t̄c.
¶ Tertiū sūt mercantiaz mutatores seu me-

De mercatoribus sive negotiatoribus

lioratoribz q̄ vic̄ sua idustria/laborez t arte/aut
tr̄is varietate.q̄r vic̄ res carior facta ē:mercā/
rias asportatas z seruatas varie meliorat; sic
faciendo de lana pānū:de cūce coriñ/ð corio cal
eos/ð ferro z calibe cultellos/de pellibz ma/
strugas.er sic de alijs. Et tales etia republike
aditōes vriles indicat. Q̄rē ḡ sup̄dicti q̄ republike v̄i
mercatoles sūt/luc̄z t cōmodū licite reportare p̄nt: q̄ si
derat q̄nq̄ aditōibz mercator̄: vic̄ idustria/
sollicitudie/labozibz/picul' trebo n̄ sp̄ lucrosis
Unq̄ ad p̄mū:si mercator n̄ es̄ idustrioz i re
rū valoribz:picus z exp̄s/picul' z cōmodiribz
subtilē extimadis: pfecto ad h̄ n̄ es̄ ido
neus z v̄l̄ republike neḡ sibi p̄. Sic q̄ ad se
cūdū necaria estī mercado vigilatia z sollici
tudo. Et tertio sepe m̄lti labores p̄currunt circū
eūdo p̄ mare z terrā cū multiplici timore. Sic
q̄rto m̄lti occurrit sepe picula i p̄p̄is p̄sonis:
i mercibz empr̄is: rōne inūdationi aut insidia
rū v̄l̄ guerraz z. Silt q̄ne cū tā dicit̄ indu
striis/sollicitudibz/labozibz z piculis/n̄ sp̄ lu
crant. Jo oīb̄ illi p̄f̄at̄ p̄nt discretū luc̄z re
cipe.z cōmodū inde reportare. Ex p̄dictis ei ca
sibz luc̄z q̄stū ex mercaria op̄e sive licito arr̄i
ficio/videt̄ es̄ iusta z licitū. x. dist. Clericus
Est tñ aduertēdū fm̄ Scoti vbi s. q̄ i trāsas
tōe negotiatiua tūc est inūsticā:cū officiē rei
publice accus̄ ev̄. v̄l̄ si imoderat̄ q̄ luc̄z reci
pit a republike v̄l̄tra industria/diligentia/solli
citudinē z picula. Ex his ḡ iā p̄missis facile
cognosci p̄t qui mercatores sint republike p̄
res hoīb̄:z deo z hoīb̄ merito odiosi. bi vic̄ q̄ si
odiosi et ut p̄dictū est nec mercatias trāsferunt nec z ser
republike. uāc p̄ bono republike. nec coz̄ laborez t indu
stria res venales meliorant: q̄les sūt penestis
et p̄uenientes alios i emēdo. vulgariē furkens/
fer. sicut z faciūt̄ aliquā p̄scazoē:q̄ ab aduenti
enibz siml̄ emūt̄ z carior̄ p̄cio p̄scer v̄dūt̄ q̄
ab extraneis h̄t̄ potuerint. Sic z penestis et
penestice aī portas expectat̄: nec v̄dere volen
tes v̄re necessaria intrare sinūt: z ab eis cōpa/
rāt. z sic de alijs: H̄mōi sūt q̄ p̄niciōssimōs cō
tracūs frequēt̄: z i communitatibz neq̄s tolē
randi sed puniēdī vel coraliū eradicādī. posse
taliū q̄dē admicēt̄ ve post horas certas i foro
dū p̄p̄is cōis emisse i p̄i residū emeret: sic i cer
tis loc̄ ad h̄ erigunt̄ sīḡ sive v̄cilla. Quātū
āt tales republike sūt p̄niciōs p̄z ex eribz fm̄
Scō. q̄ tres corrupele noīari p̄nt. P̄ris corru
pele ē p̄cī ictericudo. Tales ei p̄doneat ve v̄z
rius dīc̄ q̄ mercatores z̄cibz suis efficiunt: q̄
simplices d̄ valore rei emēde certificari n̄ p̄ne
q̄ mō emēt̄ ve sine p̄dictis p̄bōp̄ mercator̄ zdi
tōibz cūlucro vendant modo v̄dūt̄ ve sīt̄
modo emane. imo eodem die:z quandoq̄ eay
dem hora. z sic populū cōmune ne minori p̄re
cio emere possit impeditū. Secunda
corrupele est p̄cī inūsticā. quia illi p̄p̄er p̄p̄is
v̄l̄ commodum z lucrum faciūt̄ quodlibet
venale vel v̄suale carius emenei z vilius v̄en
tēti q̄ iūsticā z v̄o poscat: ex q̄ dānificat̄ v̄rāz
q̄ partē. l. emēt̄ z v̄dēt̄:z q̄ 2n̄s coti recipu
blice sūt p̄niciōs faciūt̄ em̄ rē quā ab extraneis
is siml̄ emūt̄ v̄l̄iorē i p̄i v̄dēt̄:z cariorē illis q̄
ab eis emūt̄. Tertia corrupele ē p̄cī picu
lost. n̄ p̄p̄er corrupeelas p̄dicas q̄s cogun
mercatias sī n̄ sūt cauti z timēt̄s deū. v̄l̄ in pi
culo anias suas ponere si fm̄ has corrupeelas
lucrari v̄l̄t̄. aut si se saluari desiderat̄ i licit
eo mō mercādī ad pauperē deueire. Ex q̄b̄ oī
bus republike magnū sequit̄ dānū. Tales ēt
sūt in cōtēatibz: q̄z q̄nq̄ occo v̄l̄ decē res vena
les ab extraneis adductas/ad se querunt. i vi
no: i sale: i bladis z frumentis z ceteris rebus necē
sariis. ita vt alij min⁹ bñces mercādo victum
adq̄rere sibi n̄ p̄nt. v̄l̄ cū piculo p̄scie mercat
ri cogunt̄: ve s. Lōtra tales loquit̄ Lbry. lxxv
vij. dist. i ca. Lōtīcēs. vbi dī. q̄ mercator nūnq̄
p̄ deo placere. z q̄ tales exēplo ch̄i ejicēdī el̄
sēt̄ de ecclia. Tales em̄ fm̄ Lbry. z Scotū
deberēt̄ de p̄ia exūmāri z repelli i exilū dā
ri. q̄r duo v̄l̄tres/sex vel octo i vna citate ma
gna/corrupele tota m̄ltitudinē mercatorū: q̄ a
calibz licet suis p̄cūt̄ cogūt̄ merces ab extra
neis loc̄ adductas:z p̄ alienos meratores ca
rius emere. Et tñ si se querire voluerit carius
vēdere vel ad pauprētē deuenire. Est tñ v̄rū
q̄ alij mercatias i corrupele p̄missis p̄aminas
ti p̄ h̄ n̄ excusant̄: maxie si aī dice: malichs p̄
prudēt̄s p̄uiliōes acq̄ statuta obuiare negl
gūt̄ z obſtare. Sepeimū z v̄l̄timū specu
lū mercator̄ ispiat̄: ve studeat̄ i mercādō n̄
lo v̄i mēdacio aut iuramēro abhorreat̄ oīa p̄
iuria: nulla v̄rāt̄ duplicitate: nec etiā duplicit
bus z sophistēs v̄bis. sit v̄bū suū rectū z v̄p̄ i
ore suo. nō circūueniat quēt̄ in alij. neq̄ mer
catias suāt̄ maliciose occulēt̄ viciū vel defe
ctū. nullā falsitātē mixtura i v̄enatibz suis ap
ponat. v̄dēdo z emēdo v̄rāt̄ iūt̄ p̄deribz et Merca
mēsuris. nō v̄dēt̄ rē cariō p̄p̄ solutiōis p̄cī cō rōz q̄d fa
cessum t̄ps. studeat̄ suare p̄missa z soluere in cēt̄ dī: ne
tpe iūt̄. cū socijs suis n̄ faciae irriteā fidē. peccet
fuerit etiā p̄st̄a iūramēra. in pl̄ v̄dēdo z mi
nus emēdo z iūsticā n̄ exceedat̄. mercatias aī
lienas n̄ diffamet̄ z primi charitatē. nō faliſ
ficer̄ merces suas q̄cūt̄ modōp̄. absq̄ v̄p̄e
p̄p̄ia n̄ diu morēt̄. tpe debito n̄ dimittat̄ fre
q̄nare ecclias: audire missas: z deuote auscul
tari diuina officia: z magie p̄bū dī. Ad min⁹ sej
mel i anno 2fessori perito ac timēt̄ deū: p̄uo
p̄scie sue examēt̄ factō/integre p̄ficeat̄ p̄cī sua
acq̄ cū multa p̄parat̄ ad min⁹ semel i p̄sca
te sūticipiat̄ corp̄chī deuotissime. Oīi anno
ad min⁹ semel cū socijs suis reuidēt̄ rōnes.
testamēt̄ z suā v̄l̄timā volūtēt̄ i sc̄ptūs aut
rētēcē sp̄t̄ reueat̄ p̄p̄aē. Si mercator videri ve
lit fidēt̄ z rectū: sumop̄t̄ caueat̄ ne bi q̄ p̄p̄ p̄d
ita de merce z p̄cio eiō libere i eo p̄fidūt̄: d̄frau
datos se iūentāt̄ z deceptos. moneta alij mō
nō abutat̄ dādō ac recipiēdo solutiōes fidēt̄

D mercaco
res boīb̄:
z deo z boīb̄ merito odiosi. bi vic̄ q̄ si
odiosi et ut p̄dictū est nec mercatias trāsferunt nec z ser
republike. uāc p̄ bono republike. nec coz̄ laborez t indu
stria res venales meliorant: q̄les sūt penestis
et p̄uenientes alios i emēdo. vulgariē furkens/
fer. sicut z faciūt̄ aliquā p̄scazoē:q̄ ab aduenti
enibz siml̄ emūt̄ z carior̄ p̄cio p̄scer v̄dūt̄ q̄
ab extraneis h̄t̄ potuerint. Sic z penestis et
penestice aī portas expectat̄: nec v̄dere volen
tes v̄re necessaria intrare sinūt: z ab eis cōpa/
rāt. z sic de alijs: H̄mōi sūt q̄ p̄niciōssimōs cō
tracūs frequēt̄: z i communitatibz neq̄s tolē
randi sed puniēdī vel coraliū eradicādī. posse
taliū q̄dē admicēt̄ ve post horas certas i foro
dū p̄p̄is cōis emisse i p̄i residū emeret: sic i cer
tis loc̄ ad h̄ erigunt̄ sīḡ sive v̄cilla. Quātū
āt tales republike sūt p̄niciōs p̄z ex eribz fm̄

Scō. q̄ tres corrupele noīari p̄nt. P̄ris corru
pele ē p̄cī ictericudo. Tales ei p̄doneat ve v̄z
rius dīc̄ q̄ mercatores z̄cibz suis efficiunt: q̄
simplices d̄ valore rei emēde certificari n̄ p̄ne
q̄ mō emēt̄ ve sine p̄dictis p̄bōp̄ mercator̄ zdi
tōibz cūlucro vendant modo v̄dūt̄ ve sīt̄
modo emane. imo eodem die:z quandoq̄ eay
dem hora. z sic populū cōmune ne minori p̄re
cio emere possit impeditū. Secunda
corrupele est p̄cī inūsticā. quia illi p̄p̄er p̄p̄is
v̄l̄ commodum z lucrum faciūt̄ quodlibet
venale vel v̄suale carius emenei z vilius v̄en

B
deceptio
mēdaci
um

numeret atq; scribat. res pñctiosas & nocivas
ut se fuer indenē nllō mō tradat v̄l vendat. &
maxie si sit cū pñlo vice. v̄l sanitatis. Ecce spe-
culū isto septimū oñdī qđ facere debeat mercatoz
ne mercado peccet. Nec docuit s. Ber-
nardus p̄lm̄ pñdicādo i finib; & ea sc̄pſit.
CEx pñmissis pez qđ pñmissa septē specula be-
ne ilspicet: & fm̄ ea vita suā diriget: cū dei adiu-
torio efficiet mercator lucrosus & famosus: do-
& hoib; grāt. exēplar & speculū cupientiū iuste
mercari: & pñfusio oñm infidelū mercatoz. Qđ
ve obtinere valēat oēs mercatores ad euaden-
dū laq;os pessime auaricie qđ est oñm maloz ra-
dirūt eb̄a. orem dñm ve & oēs qñ mercāci
is sed alij mudanis lucris insistūt sic dirigat
qñtius auariciam declinet: per ch̄num domis
nū nostrum Amen.

De abusione mercatoz
Sermo.CVII.

Recupiditas. i. Tim. vi. In pñcedē
ser. audisti pmo d̄ piurio qđ coiter-
fie i emp̄toib; & v̄d̄tōib;. an oē piuriū sit pec-
carū morale. Et dixi qđ sic. Et tandem de multi-
plici piurio siue pñmissi violatōe. Que ē meri-
to oñm boiem mouere debeat ad piuriū deteg-
stationē. Postea audisti qđ dñtōes mercato-
tor i se h̄eb̄d; ne mercado peccet. Et dixi qđ se-
pe: qđs mercator ilspicere deb̄z tanq; sepe spe-
cula: & fm̄ ea mēem suā dirigat ne mercado
deū offendat. Et signē i sepe oē spēculo i qđ enīe-
ratui bōas mercatoris dñtōes. qđ veinā qib;z
mercator qđidic̄ i corde suo recogitarec. Nunc
ineedo dicere de his i qđb; mercatores ve pluri-
mū pñsciam suā offendunt: & cupiditate qđ oñm
maloz radiz ē incurrunt. Pro grā Buc maria.
CRadix oñm maloz est cupiditas & v̄b; s.
In pñci pñmō īēdo dicest d̄ plib; illictis & in
iusti modis: qđb; pleriq; mercatores i mercā-
do qđi pñcō oblii deū offendunt. Et ad h̄ dicen-
dū: distingua pñmonē i tria pñctia tanq; i tres ab-
usioes mercatoz. qđz qib;z v̄teri subdiuidit
i sepe particulas siue specula i qđb; mercatores
maculas suoz pñcō d̄ eb̄t cogitare & eas pñ-
Circa pñmū pñctū ē pñma (deū deestari
abusio artifici & mercatoz notāda in septem
particulis siue modis

Mendacis

Piuriūs

Duplicitaribus

Uerbis sophistis

Maliciois circūuertib;

Simularis occultatōib;

Damnosis mixturis

Decepcionis

Primo ē qđa artifices & mercatores emū
medacis & v̄dūt medacis multi: qđ nibil aliud ē qđ mo-
num re Judge, p pecunia v̄der e ch̄m. sicut patz. xj.

qđq; abijt. Tāta nempe inē v̄dēces & emēto
māifesta abusio regnat: qđ nec v̄dēre nec emē
re sciūt sine decepcione medacis. v̄bi d̄ tēp̄.
Profecto qđ vitacē p pecunia negāt; deū p pec-
cunia vendit. Un̄ de talib; p̄phā ait. Nō est i
ore eoz vitas: liguis suis dolose agebat. s. v̄dē
dēces. Et de emp̄toib; d̄ Prouer. xx. Malis
est malū est: d̄ ois emp̄to. & cū receſſerie/glia
bit. s. primuz se decepſit. Un̄ iā inſhare videt
pēſlūtū t̄ps antichī. de qđ Apōc. xiiij. ait Joan-
nes: qđ faciet neq; emere vel v̄dēre possit: nū
babeat i dextra vel in frōte charactere nois be-
ste. Per bīc characterē bīt medacū designat
eo qđ antichī bō medax erat: & oino aduersa-
bit vitati & charitati. eiq; oēs qđ cordē ore & ope
re medaces erūt vñuerſalit̄ adberēbūt: qđ in
charactere frōtis & derrere denotat. His autē
dñs p̄pham Elsa. v. pññctias eterna dānatio
ne: dices. Ue vob; qđ. s. medacis dicit̄ bonū ma-
lū: & malū bonū: supole v̄dendo & emēdo. Ad
ueritū ḡ tales fm̄ sc̄m Tho. & Rich. de med.
villa. qđ scient & cū incētōe decipiēt pñmū
mētūns/moralr peccat. qđ fm̄ Aug. tale ē mē
daciū pñctiosuz: sicut dixi fm̄ e. cv. L. **C**Se piuriū
cūdo mō v̄dūt piuriūs & ml̄ticipib; iuramē-
tis falsis & illicitis. de qđ dixi i pñcedēt ser. D.
Hoc accēdēt antiq̄issimi Persic̄ filios suoſ
vera dicere assuefacere studuerūt: neq; forum
mercature apō ip̄os esse istiuvēre voluerūt: ne
locū darēt medacis & piuriūs. **T**ertio sunt
multi qđ v̄dūt rē duplicitatib; vñpura ostēde
Dupli-
tes res sanas: & tribuūt corruptas. ostēdentes
res bōas: tribuūt malas: v̄l salte min⁹ bonas.
ostēdētes res nouas: tribuūt antiq̄s: pñmū
lia. Sicut p̄ p̄ v̄dētes pānos integrōs: in qđ
bus sp̄ caput seu pñcipiū ē poti⁹ qđ mediū & c.
Hoc qđ v̄cio duplicitat̄ pñmū laborat mer-
catores pñenete: qđ pñer lucrū & iusticiā veriq;
pri. s. emēti & v̄dēti placere & cupiscētes: qñq;
v̄dētē qñq; emēti aliquā verūtē decipe nō ve-
rent. Et qñq; ve emēti & v̄dēti v̄l saltem
vñ parti se mendacis gratos reddat. clā danc
signa vel iteru oculti: vel pede: aut alij signis:
ve mercatoz inē eos pñcludat. Sicut d̄ qđa nar-
rat̄: qđ v̄piū pñcluderet h̄ fecit. Et tandem post
cōfirmata inē eos v̄ditionē: si al̄ eoz de cara
emp̄tōe v̄l de v̄li v̄dētōe lamētabat: r̄ndere
solebat. pñcrea clā innuebā eibi ne faceres & c.
Quarto qđa sunt mercatoes sophistis ver-
bis. Sunt nāq; pleriq; qđ aucturē sua v̄ba or̄a verba so-
dinat & cōponit in mercado & ad plures etiā pñistica
qñq; etriarios sensu applicari pñt. Hmōi ac
exp̄tia teste nō tm̄ corā deo v̄p etiā corā boi-
bus odib;les sūt & fiunt: fm̄ illō Eclī. xxvij.
Qui sophistice loquit̄ odib; ē. **Q**uinto sūt
qđa qđ mercant̄ circūuertib; maliciois & inuoz
lucib;los pñctios. tales maxie simplicib; insidiis
an̄t de instīt̄ suis: sicut insidiat̄ aranea musc̄
de foramie muri. Lōtra qđs ap̄ls Paul⁹ d̄. s.
ad Thes. iiiij. Néo circūueniat̄ i negocio frēm̄

54